

RECENZJE

TADEUSZ ZIEJEWSKI: „PRZYDATNOŚĆ ZAWODOWA ABSOLWENTÓW UCZELNI ROLNICZYCH”

Wyd. AR w Szczecinie, 1991, str. 201

W 1991 roku ukazała się praca podejmująca interesujący problem oceny przydatności zawodowej absolwentów uczelni rolniczych. Jest to problem na styku pedagogiki rolniczej, doradztwa, socjologii i innych dyscyplin rolniczych. Jeżeli docenimy znaczenie efektywności kształcenia i fakt, że badania tego typu są podejmowane nader rzadko, wtedy ukaże się nam pełna wartość omawianej pracy. Nauczyciel szkoły, ale także służba rolna, wciąż odczuwa niedosyt metodologicznych podstaw diagnozowania społecznej efektywności kształcenia. Omawiana praca wychodzi naprzeciw tym potrzebom, podejmuje problem w ujęciu uczelnia-absolwent-zakład pracy. Rozprawa jest wykonana na podstawie wieloletnich, wieloetapowych, rzadko stosowanych badań podłużnych. Nie trzeba nikomu uzasadniać, że tego typu badania są trudne i pracochłonne. Autor mając przygotowanie rolnicze i pedagogiczne oraz wieloletnie doświadczenie w pracy nauczycielskiej mógł podjąć to zadanie bez ryzyka. Badaniami objęto 1050 studentów, 1000 absolwentów i 500 zakładów pracy zatrudniających absolwentów uczelni rolniczych. Praca stanowi znaczący krok naprzód, prezentuje dużą wartość naukową i poznawczą, posiada duży ładunek rzetelnej wiedzy o kształceniu i pracy zawodowej badanych. Autor określa pożądany model sylwetki społeczno-zawodowej absolwenta. Wielość źródeł informacji (uczelnia, student, absolwent, pełnomocnik ds. zatrudnienia, pracodawca i własne obserwacje Autora) gwarantuje rzetelność wyników badań i trafność wniosków normatywnych. Praca nie ogranicza się do wskazania społeczno-demograficznych uwarunkowań powodzenia w studiach rolniczych, lecz diagnozuje przygotowanie i przydatność zawodową absolwentów, wskazuje co należy poprawić w pracy szkoły i zakładu, aby ułatwić młodym specjalistom start zawodowy. W treści pracy ujawnia się głęboka znajomość praktyki rolniczej, która została wykorzystana w formułowaniu wniosków normatywnych. Dostrzegam także poważne walory metodologiczne pracy, polegające na zaproponowaniu oryginalnej i konsekwentnej procedury badawczej, na udanym sprzężeniu metod i technik badawczych. Pozwalają one na powtórzenie tych badań w innych typach szkół rolniczych. Trzeba stwierdzić, że brakowało tak zweryfikowanych wskaźników i mierników przydatności zawodowej absolwenta, a strona metodologiczna bywa zwykle najsłabszą stroną prac tego typu.

Praca jest napisana w dobrym stylu, przystępnym językiem, dobrze ilustrowana i oparta na szerokiej analizie literatury problemu. Autor mając na uwadze ważność

problemowi zwraca uwagę, aby każda teza była udokumentowana; stąd liczne przypisy. Świadomie pomijam opis treści, zachęcając zainteresowanych do poznania bezpośredniego, do własnej oceny.

Ogólnie pragnę stwierdzić, że jest to praca naukowa o dużych walorach metodologicznych, rzeczowych i formalnych, że jest to jedna z nielicznych rozpraw ujmujących tak kompleksowo trudny problem kształcenia rolników na poziomie szkoły wyższej. Praca będzie przydatna badaczom problemu, nauczycielom akademickim, organizatorom szkolnictwa, a także praktykom – dyrektorom przedsiębiorstw rolnych, służbie rolnej, nauczycielom szkół rolniczych. Krąg zainteresowanych zapewne będzie jeszcze szerszy. Wskazane byłoby wydanie pracy w większym nakładzie przez WSiP lub PWN. Wydawnictwo uczelniane nie dotrze do zainteresowanych badaczy praktyków.

Wiesław Szymański